
[2012-9-RE](#)

CAUSA 2012-9-RE

Aute del Tribunal Constitucional del 7-9-2012 relatiu al recurs d'empara 2012-9-RE

Número de registre 181-2012. Recurs d'empara

Aute del 7 de setembre del 2012

BOPA núm. 45, del 19 de setembre del 2012

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 21 de juny del 2012, per la representació processal del Sr. Patrick O'Connor, mitjançant el qual interposa recurs de súplica contra l'aute del Tribunal Constitucional del 4 de juny del 2012 sobre la inadmissió a tràmit de la causa 2012-9-RE;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment els articles 36.2, 37.2, 38 i 94;

Vist l'aute esmentat del Tribunal Constitucional del 4 de juny del 2012;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pierre Subra de Bieusses;

Antecedent únic

El 21 de juny del 2012, la representació processal del Sr. Patrick O'Connor va formular un recurs de súplica en què precisa que, pel que fa a la manca d'esgotament de la via prèvia per presentar el seu recurs d'empara, d'acord amb l'article 34.15 de la Llei de propietat horitzontal, el recurs d'apel·lació és inadmissible si prèviament el deutor no paga o no consigna judicialment la quantitat que se li reclama, i a més, està obligat a continuar ingressant les derrames comunitàries que vagin venent. Per consegüent, ja que el recurrent no disposa dels mitjans econòmics suficients per consignar el deute reclamat no pot accedir de manera efectiva a una segona instància judicial.

Afegeix que el recurs d'apel·lació no li hagués servit de res, ja que en segona instància no hagués pogut aportar les proves necessàries i útils per poder oposar-se a les al·legacions de la comunitat de propietaris, efectivament, segons el seu parer, no hi ha cap previsió legal processal per dotar el justiciable de nous mitjans de prova en segona instància per a la defensa dels seus interessos.

També al·lega que el Tribunal Constitucional ha fet una lectura del tema decidendi des d'una perspectiva del dret intern ordinari; el recurrent no ha tingut cap ocasió de fer valer els seus drets fonamentals, concretament, la comissió d'una manca de notificació en la seva citació ha impedit que es despleguessin els seus drets a la defensa, a un procés degut i a l'assistència tècnica d'un lletrat.

En aquest sentit, precisa que el problema de fons rau en el contingut de l'article 34 abans esmentat, ja que es tracta d'una disposició que no compleix en absolut amb els estàndards de constitucionalitat mínims exigits per l'article 10 de la Constitució. Segons el seu parer, aquest Tribunal no es pot limitar a dir que això no forma part de l'àmbit del recurs d'empara. Cal recordar que la Constitució és la norma suprema i és de rang superior a les lleis.

Per consegüent, aquest Tribunal no s'ha de limitar a constatar que no es va interposar un recurs d'apel·lació, sinó si aquest recurs era útil i efectiu per tal de garantir els drets i les llibertats fonamentals, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Per acabar, indica que aquest recurs de súplica ha estat entrat amb un dia de retard pel fet que el recurrent es trobava de viatge als Estats Units i no va poder contactar amb el seu lletrat fins el dia 19 de juny. El termini de 6 dies hàbils és molt curt i destaca que no hi ha hagut ni mala fe, ni negligència per part seva.

Per acabar, demana que s'admeti aquest recurs de súplica, que es revoqui l'acte d'inadmissió a tràmit del Tribunal Constitucional del 4 de juny del 2012, que s'admeti a tràmit el recurs d'empara 2012-9-RE i que es reconegui el dret del recurrent a obtenir una resolució sobre el fons.

Fonaments jurídics

Primer

D'acord amb l'article 38 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional "Contra l'acte d'inadmissió es podrà interposar recurs de súplica en el termini màxim de sis dies hàbils, comptat des de la data de recepció de la notificació."

En aquest cas, com ho precisa l'escrit de recurs de súplica mateix, l'acte d'inadmissió a tràmit de la causa 2012-9-RE va ser notificat el 12 de juny del 2012 a la representació processal del recurrent.

El recurs de súplica es va presentar el 21 de juny del 2012, és a dir, després de l'exhauriment del termini de 6 dies hàbils, establert a l'article 38 abans esmentat.

Les disposicions d'aquest article són imperatives, se'n deriva que la competència del Tribunal Constitucional en aquesta matèria és una competència vinculada, en el sentit que no li correspon prendre en consideració un termini superior a aquell que fixa la Llei.

Tot i suposar, per la necessitat del raonament, que el jutge constitucional pugui, a títol molt excepcional, ser més permissiu i admetre una pròrroga d'aquest termini, en cas de circumstàncies de força major que haguessin objectivament impedit l'exercici del recurs en temps degut, quina seria

la seva aplicació en aquest cas?

La força major es defineix habitualment per tres criteris que són l'exterioritat (és a dir, que l'esdeveniment que ha impedit la presentació no sigui imputable a aquell que en sigui la víctima), la imprevisibilitat i la irresistibilitat. Es tracta de tres condicions necessàries. En aquest cas, sense que calgui aturar-se a l'anàlisi de cada un d'aquests criteris, és clar que el criteri d'exterioritat no caracteritza el cas del recurrent. Les circumstàncies al·legades per demostrar que no havia pogut exercir el seu recurs en el temps establert per la Llei qualificada del Tribunal Constitucional no li són exteriors, sinó que en realitat li són imputables.

Es pretén que tot i que la representació processal del recurrent va rebre la notificació de l'acte d'inadmissió a tràmit el 12 de juny del 2012, el recurrent només va poder contactar-la mitjançant un correu electrònic, el 19 de juny, a les 14.35 h. Aquest missatge l'informava de la seva tornada de viatge, que es trobava al Regne Unit i li comunicava els diversos números de telèfon als quals se'l podia per fi localitzar.

Prèviament, per tal com estava de viatge, no havia tingut coneixement d'un correu electrònic del 14 de juny tramès pel seu advocat en què l'informava de la inadmissió a tràmit del seu recurs d'empara i de la possibilitat de presentar un recurs de súplica. Com tampoc no havia tingut coneixement d'un segon correu electrònic datat del 18 de juny següent en què l'advocat sol·licitava les seves instruccions.

Atesos els mitjans actuals de comunicació, ja sigui mitjançant correu electrònic, ja sigui mitjançant telèfon mòbil, la situació que acabem d'evocar no pot ser considerada com a constitutiva d'un cas de força major susceptible de permetre al recurrent una pròrroga del termini per presentar el recurs de súplica, establert a l'article 38 esmentat. Això és així, perquè les causes del retard en la informació de les quals pretén ser la víctima no li són alienes, sinó que li són directament imputables malgrat trobar-se a l'estranger per raons professionals. Efectivament, sabent que havia d'intervenir una decisió del Tribunal Constitucional relativa al recurs d'empara que havia interposat, una precaució elemental per part seva hagués consistit, d'una banda, en comunicar a la seva representació processal el número del seu telèfon mòbil cosa que hauria permès comunicar amb ell en qualsevol moment durant la seva absència i, d'altra banda, durant aquesta absència verificar amb regularitat els correus electrònics rebuts. Aquestes dues precaucions elementals li haguessin permès ser localitzat en temps degut per telèfon, fins i tot encara que es trobés fora del Regne Unit i, gràcies a la consultació del correu electrònic del 14 de juny hagués pogut saber en aquella data la inadmissió a tràmit de la seva causa i la possibilitat d'exercir aleshores un recurs de súplica.

Convé, doncs, constatar que el recurrent no es va trobar impedit d'actuar per un cas de força major, sinó pel sol fet de la seva actuació negligent que no li va permetre exercir el seu recurs de súplica en el termini establert per la Llei. Per conseqüent, res pot remeiar la tardança del seu recurs, que per aquest motiu, ha de ser desestimat.

Segon

En aquestes condicions, únicament a títol subsidiari i per tal d'aclarir la realitat de la situació jurídica del recurrent, hem de precisar que els mitjans que invoca en el seu recurs de súplica no haguessin, de tota manera, pogut prosperar.

Pel que fa a la no admissió a tràmit del seu recurs d'empara pel fet de no haver interposat un recurs d'apel·lació contra la sentència de la Batllia del 6 de març del 2012 i pel fet que, per tant, no havia

esgotat les vies de recurs ordinàries, el recurrent al·lega, essencialment, els dos arguments següents:

D'una banda no hagués pogut optar a una apel·lació subordinada al pagament o a la consignació judicial de la quantitat reclamada, concretament 24.722,91 euros, atès que no disposava dels mitjans econòmics.

D'altra banda, "accedir al recurs d'apel·lació tampoc li hagués servit absolutament de res" en la mesura en què "L'article 34 de la Llei 12/2004 del 30 de juny de propietat horitzontal, en cap dels seus apartats preveu la possibilitat que el recurrent pugui aportar en segona instància totes les proves al seu abast per tal de justificar les diferents al·legacions a fi i efecte que el tribunal sentenciador en segona instància pogués fer ús del conegut adagi "da mihi factum, dabo tibi ius" amb la qual cosa no és ajustat a dret, contràriament a allò que afirma el aute d'aquest alt tribunal que la formulació del esmentat recurs d'apel·lació li hagués permès al senyor O'CONNOR de desenvolupar tots els seus mitjans de defensa davant el tribunal superior de justícia."

Altrament dit i de manera més resumida "ni (...) tenia la possibilitat real de formular un recurs d'apel·lació efectiu davant una segona instància ni tan sols el fet d'haver formulat el recurs, previ dipòsit dels 24.000 Eur, li hagués servit de res per tal de poder exercir el seu dret fonamental a la jurisdicció en la seva vessant al dret a la defensa."

Terçer

Pel que fa a la primera d'aquestes al·legacions, només cal considerar que de manera precisa i clara, sense necessitar cap interpretació, la Llei subordina l'exercici del recurs d'apel·lació al pagament o a la consignació judicial de la quantitat que ha fet l'objecte d'una condemna pel jutge de la primera instància, sense excepcions i sigui quin sigui l'import d'aquesta quantitat.

Aquesta norma legislativa que s'aplica a tots els justiciables s'imposa al Tribunal Constitucional que no podria contra legem considerar-la com a no aplicable al cas del Sr. Patrick O'Connor.

El fet que la quantitat que convenia pagar o consignar prèviament a l'exercici de l'apel·lació fos de certa importància no és de naturalesa a justificar, mitjançant un menysteniment de la Llei, que el recurrent hagi esgotat les vies de recurs ordinàries pel fet de considerar que podia dispensar-se d'interposar un recurs contra la decisió de la primera instància.

En aquestes condicions, només a títol molt subsidiari, destacarem que si l'import que hagués hagut de pagar o de consignar per esgotar les vies ordinàries de recurs no era efectivament negligible, una vegada més, és únicament pel fet del seu comportament. Efectivament, aquest import elevat deriva del fet que "no havia satisfet les despeses de copropietat endarrerides, les quals ascendien a la suma total de 24.722,91.-euros" i que "totes les gestions endegades per al cobrament de les sumes adeudades havien estat infructuoses."

Si el seu recurs de súplica hagués estat admès, aquest primer motiu tampoc hagués pogut ser estimat.

Quart

Pel que fa a la pretesa inutilitat d'una instància d'apel·lació, el recurrent al·lega de fet la inconstitucionalitat de l'article 34 esmentat de la Llei de la propietat horitzontal.

Segons el seu parer, manifesta, sense aportar cap demostració, la impossibilitat que el recurrent pugui aportar en segona instància totes les proves al seu abast, i dedueix d'aquesta afirmació que aquest text el privaria de "fer valer el seus drets fonamentals en les seves vessants a la defensa, al procés degut i a la assistència tècnica d'un lletrat", i per via de conseqüència, considera que aquest text "no compleix en absolut amb els estàndards de constitucionalitat mínims exigits per l'article 10 de la Constitució."

En aquestes condicions, manifesta que el Tribunal Constitucional no hauria de "limitar-se (...) a afirmar que plantejaments relatius a la constitucionalitat o no de la llei ordinària no formen part pròpiament dita de les matèries reservades als recursos d'empara sinó que aquestes són qüestions pròpies d'un procés d'inconstitucionalitat de l'article 34 de la llei 12/2004 del 30 de juny de propietat horitzontal". Efectivament, manifesta seguidament que "mantenir un raonament d'aquest tipus implica reconèixer "de facto" la constitucionalitat de l'article 34 de la llei 12/2004 quant de fet el problema de fons radica en el fet que l'article 34 es tracta d'una disposició legal que no compleix en absolut amb els estàndards de constitucionalitat."

Això vindria a significar que com a jutge d'empara, el Tribunal Constitucional s'hauria de pronunciar a instància de part sobre la constitucionalitat d'un article d'una llei ordinària.

Només cal fer esment de les disposicions del capítol II del títol IV de la llei qualificada del Tribunal Constitucional que tracta "Dels processos d'inconstitucionalitat" (article 43 i següents) per poder verificar que un recurs d'inconstitucionalitat contra una llei, ja sigui un recurs directe o un procés incidental, no està obert al justiciable mateix.

Per consegüent, cas que el recurs de súplica no hagués estat presentat fora de termini, l'argumentació sobre la inconstitucionalitat de l'article 34 esmentat i de la necessitat que el jutge constitucional la tingui en compte hagués hagut de ser considerada com a inoperant.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

Desestimar el recurs de súplica formulat per la representació processal del Sr. Patrick O'Connor contra l'aute del Tribunal Constitucional del 4 de juny del 2012 sobre la inadmissió a tràmit de la causa 2012-9-RE.

Segon

Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 7 de setembre del 2012.

Juan A. Ortega Díaz-Ambrona Laurence Burgorgue-Larsen

President

Vicepresidenta

Carles Viver Pi-Sunyer Pierre Subra de Bieusses

Magistrat

Magistrat